

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

»«

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
juttatásos közölteknek.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. cégénél

»«

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

VÉGGVIDÉK

Politikai hetilap.

Haladás.

Még nemrégiben a községi tanácsház, vagy a templom előtti tér szolgált mindössze arra, hogy a falvak földmivelő népe a maga közérdekű dolgainak megbeszélésére összejöjjön s azokat elintézzék. Igen lassan és nehezen jöttek létre a falusi olvasóköri, a melyek szintén alkalmasak voltak közdolgok megbeszélésére s azok eligazításának mintegy társadalmi gócpontját képezték.

Mindezen intézmények — kivéve a néhány gazdakört — nem foglalkoztatták a gazdákat, mint gazdákat, nem terelték figyelmüket a saját gazdasági és egyéb anyagi dolgaira.

Közmondássá vált, hogy az efféle falusi körökben több szó esett az angolok, törökök és Isten tudja, milyen idegen népeknek háborúiról, mint arról, hogy miként lehetne jobban gazdálkodni, olcsóbb pénzhez jutni, azt okosan felhasználni, egyszóval a község földmivelő népének közvetlen érdekeiről.

Az újabb időben jelentékeny változások csiréit látjuk a falusi közélet téren.

Nevezetesen mindinkább szaporodnak azon intézmények, a melyek új, eddig nem ismert gócpontjait adják a falusi társadalmi életnek, újabb tereket nyitnak egyes közérdekű dolgok intézésének s ekként új eszmeköröket nyitnak a falusi nép gondolkodásában, új tudással és új munkairányokkal töltik el a földmivelő népet. A magyar földmivelőben mindig igen nagy volt a hajlam arra, hogy a saját dolgait maga intézze.

De ezt az öntevékenységet igen szűk körbe szorította. Így pl. magánál erősebb tényezőktől várta hitelgényeinek kielégítését, terményeinek értékesebb alakban való piacra juttatását, a betegségében vagy más szerencsétlenségében való segítséget. Azaz minden, a mi a községi ügyek ösödők óta megszokott körén, vagy a mindennapi gazdálkodás régi keretein tulment, úgy tűnt fel földmivelő népünk előtt, mint olyan dolog, a melyhez

neki nincs köze, mert anyagi és értelmi erejét meghaladja.

Most már a ki a magyar falvakat járja, mind gyakrabban találkozik olyan emberekkel, akik hitelszövetkezeti dolgokról, tej-, vaj-, tojás értékesítésről, kerti gazdálkodásról munkás segélypénztári dolgokról beszélnek, még pedig úgy, mint mindezeknek dolgos tényezői. Azok a táblák tehát, a melyeken különféle felírásokban van feltüntetve, hogy az épületben ilyen, vagy amolyan szövetkezet, segélypénztári bizottság, vagy gazdakör székel, nem csupán egynéhány falusi ház külső kinézését változtatták meg, hanem egészséges és gyakorlati fejlődést indítottak meg a falusi nép belső világában is.

Igen sokáig törték rajta a fejüket politikusaink és tudósaink, hogy miként lehessen a modern gazdasági ismeretekkel és új felfogásokkal a köznép gondolkodásához férni. Mert egymaga a népoktatás, bármennyire tágitották is annak kereteit, erre alkalmasnak nem bizonyult.

Azt hisszük, hogy a szövetkezetekben és a segélypénztári intézményben megtaláltuk az utját annak, hogy köznépünket teljes fegyverzetel láthassuk el arra a nehéz harcra, a melylyel az újabb gazdasági életben a boldogulás jár.

Ennélfogva ezeknek az intézményeknek hatását nemcsak abban látjuk, hogy lehetővé teszik az olcsó hitelhez való jutást, a jobb terményértékesítést s megadják a módot arra, hogy a legszegényebb földmivelő ember is biztosítsa magát betegségre, baleset, öregeségre, vagy halál esetére, hanem abban is, hogy ezek az intézmények tágitják a nép gazdasági látókörét, tudását, önrendelkezési képességét javítják és az új viszonyokhoz alkalmazzák gazdasági felfogását.

A mikor tehát Nagy János gazd'uram a hitelszövetkezetről, a tejszövetkezetről, vagy a segélypénztárról beszél, ezzel azt dokumentálja, hogy népünk immár erősen közeledik

ahhoz a gazdasági gyakorlati életrevalósághoz, a melylyel századokon át fentartotta magát, a melyből azonban az újabb idők rohamos átalakulása mellett engedni s ennélfogva gazdasági erejében gyengülni látszott.

Már most is látjuk a jeleit, hogy mily szerencsés volt a gazdasági közélet szobán levő új népies intézményeit megteremtteni s mily helyes volt az a módszer, a melylyel ezen intézmények a nép önrendelkezésére, önkormányzati tevékenységére bizattak, a felső vezetés és támogatás csupán a legszükségesebb méretekre szorítottán.

Ezek az intézmények intenzív nevelő hatással vannak a népre s odavezetik, hogy földmivelő népünk, amelynek meggyengülését az egész közéletünk érezni kezdte, ismét azon öserejű forrásánál lesz a vagyoni és pénzforgalomnak, az anyagi gyarapodásnak, mint a jobbágyság megszűntét követő évtizedekben. Ez a főfeltétele a föld jó jövedelmezőségének, tehát a többi, ezekkel egyaránt fontos nemzeti gazdasági ágaink, az ipar és kereskedelem kívánatos megerősödésének is.

Nem lenne nehéz az új fejleményeknek számtalan érdekes vonatkozását feltüntetni. Köteteket lehetne erről írni. Ez alkalommal azonban csak azt akartuk kiemelni, hogy mily nagy horderejű processus indult meg falvainkban. Közép- és nagybirtokosaink, lelkészeink, tanítóink, köztisztviselőink alig találhatnák érdemesebb és gyümölcsözőbb munkát, mintha teljes erejükkel támogatják a szobán levő intézményeket s őszinte jóakarattal csatlakozva a nép munkájához, dolgoznak intézmények gyarapításán és szaporításán.

Törvény a legkisebb existenciákról.

A napokban jelent meg a földmivelési miniszternek a gazdasági munkás és cselédszegélypénztárról szóló 1900-ik évi XVI-ik t.-c., valamint az ezen törvény kiegészítéséről szóló 1902-ik évi XIV-ik t.-c. életbeléptetése és végrehajtása tárgyában kiadott rendelete. Megint egy fontos lépés ez azon humanisztikus és civilizatorius törekvés útján, melyen a

TÁRCZA.

A visszontlátás!

Ép előszobájában igazgatott egyet-mást cselédjével megbeszélve a házi teendőket mikor a csengetyű éles hangja szakította félbe. Gondtalanul sietett Anna, még pongyolában s dús fekete haja egy félig felbomlott fonatban omlott vállaira, mintha delej vonta volna, — ajtót nyitni.

Ki az? kérdésre, egy idegen férfi hangja válaszolt: „Egy szegény vándorló!” Ajtónyitás közben Anna már zsebébe nyúlt, hogy annak a koldusnak alamizsnát adjon — ki tudja, mily fáradt lehet, messze utról jöhet s talán kiéhezett, ha reggel kilenckor már ajtóról-ajtóra jár. Ecsételni a meglepetést alig lehetne, egy szárnalmas alakra s szakadt ruhákra gondolva vetni tekintetét — s im, szülei volt szomszéd földbirtokos fiával, Vincze Árpáddal látja magát szembe.

Nem lehet tudni, e perczen nem lett-e volna kellemesebb e nőnek egy koldust maga előtt látni, kinek oly készségesen akart alazminát nyújtani — vagy pedig ezt a férfit, kinek jelenlétét még föl nem foghatta, s kinek arcáról, ha jobban szemügyre vette volna, talán észre vette volna, hogy az nyomorultabb mint egy kerégető.

Árpád! — maga az s ilyen korán — honnan? Hamarjában minden kérdésére akarta a választ. Árpád pedig — állt, mint egy kábult, szoba és folyasó közt, révedező tekintetét nem tudta levenni e lenge nyulánk alakról, ez úde arczáról, mely megtartotta — daczára a lefolyt 12 évnek — azt a gyermekies kifejezést, azt az ártatlan mosolyt, azt a fenséges, tiszta homlokot, mely azt a ragyogó fekete szemét övezte.

Meglátásától magához térve, üdvözlésre kezét nyújtotta a háziasszony, azt a kis kezét melyet ő

annyira vágyott magának mondani. Érezte, mint remeg a férfi keze s látta, hogy egy nehéz könyvesebb gördül le az arczán. Árpád magának mi baja? kérdéremegő alig hallható hangon; míg szemük akaratlanul össze villant — — Anna véget vetendő e kellemetlen téte-á-tétenek, vendégét szalonjába vezeté.

Szemközt ülve, a férfi még mindig mint egy kábult, mint valaki ki félálomban van s nem törődik a jellennel, tekintett maga elé. A fiatal asszony ezt a türethetetlen csendet, azt a konok hallgatást már nem bírta, sejtve az okot mert látta, ez a férfi boldog nem lehet! — Bár férfias alakja még mindig erőteljes, ruganyos, de — az arca az lön árulová; mély barázdák húzódtak végig rajta mi öregebbnek tünette, szemei oly busán néztek, s ha bár ajkait mosolyra kényszerítette az oly szárnalmas oly szomorú volt. Bizony alig lehetett a valamikor vig Árpádra rá ösmerni. Némán, elmerülve bámult maga elé.

Egyszerre minden bevezetés nélkül, kitört belőle: „Anna ön boldog?” Erre a fiatal asszony nem volt elkészülve, hogy ennyire érdeklí majd a sorsa, s zavarban volt mit válaszoljon egykori ideáljának, annak a férfinak ki bár nem miatta lett boldogtalan — de látta mérhetetlen, s előtte még idegen szenvedését. Szokva igazmondáshoz egyszerű modorában, őszinteségében nyíltan bár szorult szívvél választott a férfinak, ki szinte gyermeki félnépséggel várta a választ.

Igen. Mi kell több egy asszonynak, ki férjét tiszteli, gyermekeit szereti, s urát minden kétely nélkül követte az oltárhoz; megteremtette a régi szerdem romjam a békés házias életét.

Ismét hallgattak. Annának több mondani valója nem volt. Baszéljen talán a mult szenvedéseiről? Nem, minek felidézni holt, eltemetett emlékeket.

Letteargijából mintha félbenedue, nehéz lélegzettel, szeméit lesütve, mintha félne Anna szemébe

nézni, kezdi röviden életének lefolyt évei történetét elbeszélni.

Látja Anna, midőn a vidékünkéről elment, nekem minden úgy volt mintha nem lenne soha többé tavasz, mintha uékem a boldogsághoz jogam soha nem lenne. Ha magának irtam, választ nem kaptam, — s midőn olvastam a hírlapban, hogy az én szentem, az én Annám férjhez ment — bujdosásnak adtam magam. B jártam Afrika sivatagjait, nem egyszer álltam szembe egy felbőszült oroszúlannal; de ez még mind semmi volt az én szívem kinjához. Szerettem volna feledni — de előttem lebegett az On arca, álmaimban maga nevéet hívtam s nem szégyelem mondani, hogy a sok uti fáradalom s változatoságok daczára, mi sem változott bennem. Szomoruan, régi sebemmel, reménytelenül tértem vissza hazámba, hol álmaimnak akartam élni, mert inkább egy kimerült, halált váró aggastyánhoz hasonlítottam, ki csak békét kíván; ily hangulatban közeledtem, birtokom végállomásához. A kanyarodó erdei út hívogatólag húzódtott beljebb az erdőbe, s a virágok teljes pompájukban akaratlanul, kedves, szép emlékeket idéztek elő.

Igy gondolatokba merülve, haladtam a keskeny erdei ösvényen hol fenséges, mely csend honolt, melyet egy gyermek sikoltása zavart föl! Ljedségének okozója én voltam. Nem láttam, egy játékszer hevert az utón, melyet nemtörődőségemben majd össze tapostam.

Oh! ha tudtam volna mily végzetes lessz reám az a játékszer, s az a gyermek — sikoly nem sokára visszhangot ébresztett az én kintott s még nagyobb kinokkal szemben álló keblemben.

Lát'am, hogy a gyermek maga van; részvétteljesen lehajoltam hozzá, meg akartam nyugtatni, s tudakozodni, ha lehetséges, kinek a gyermeke. Ha sejtettem volna mily végzetes lessz ez a pár perc reám. — No de tovább. Sikoltására közeledett egy fiatal leány, kinek a gyermek elébe szaladt e kiáltás-

magyar nemzet a világ legelőrehaladottabb népeivel felvette a versenyt. Gondozni és előmozdítani a társadalom legkisebb s legügyefogyottabb egzisztenciáinak érdekeit s ezáltal emelni az egész nemzettestnek erkölcsi színvonalát. Ez a cél. Az irányt az 1896-ik évi gazdakongresszus tárgyalásai mutatták meg, melyen azóta aztán valóban elismerésre méltó haladást tett meg törvényhozásunk és kormányunk; mert az utóbbi 5 év alatt nyomon követte egymást az ország legkisebb egzisztenciáinak, nemzetünk legelhanyagoltabb rétegének, a gazdasági munkásoknak és cselédnek érdekében hozott törvények és kormányzati intézkedéseknek egész sorozata. Nemzetünk jövője felett valóban kétségbe kellene esnünk, ha ezek mind hatálytalanok maradnának; még ezekben nem egy pár, avagy egy pár ezer tehetetlen ember sorsáról van szó; — a nemzettestnek egy óriási hányada az, — kerülből 3 millió lélek, — amely sorsa javulását ezen törvényeknek hathatóságától várja.

A legutóbbi népszámlálásnak a népesedésnek foglalkozási ágak szerinti megoszlására vonatkozó adatai még nem állnak rendelkezésünkre; azonban az 1890-ik évi népszámlálás 300 ezer saját vagyonnal nem bíró gazdasági szakmányos és napszámos munkás kivül, 526 ezernél több mezőgazdasági munkánál alkalmazott cselédet talált Magyarországon, Horvátországot ide nem értve. A gazdasági cselédnél tehát, családtagjait és hozzátartozóit beszámítva — 1,600,000-nyi lélekszámot tett ki. Ez Magyarország népesedésének közel egynyolcadát teszi és népünk ez az egynyolcada az, mely közöttünk a legkevésbébb politikai jogokat, a szabadságnak legkisebb mértékét élvezhetné — ez nemzettestünknek az a része, mely legkevésbébbé képes sorsának javítását s jövőjének biztosítását önjerejéből eszközölni.

A gazdasági cseléd fizetésének nagyobb részét természetbeni szolgáltatások képezik. Szegődésük egész évre szól s a költözködési nehézségek folytán sokkal helyhez kötöttebbek, mint bármely más élet-hivatású tagjai a társadalomnak, sokkal kevésbé képesek önjerejükből sorsukat javítani, baleset vagy öregség esetére családjaikról gondoskodni. A gazdasági cseléd egész élete hajnaltól napestig a szabad levegőn erős munkában telik el; munkája néha még éjjel is igénybe vétetik; a vasárnapja sem lehet mindig szabad; munkájából még sürgős családi ügyekben is csak ritkán távozhatik. Az élelem elkészítésének, a ruházat rendben tartásának, a gyermekek ápolásának gondja az asszonyé; pedig rendszeren sok és jól fejlődött gyermek születik közöttük. Többnyire, két, gyakran három, sőt néhol négy család lakik egy szobában. A család kénytelen szobatársainak szokásait, modorát és bűneit magáévá tenni; gyakran nyavalyáitól sem óvhatja meg magát. Nem fejlődhetik a takarékosági ösztön; nem kedvez ennek a bér egy részének természetben való kiszolgáltatása sem; de meg aztán kinek jutna eszébe a jövő, mikor azzal körülötte senki sem törődik. Egy év keresményéből úgy sem lehet annyit félre tenni, hogy a jövőre csak némi megnyugvást is adhasson; a következő évre pedig úgy sincs még a további szolgálat se biztosítva. Ily kerülmények között, ha a családfőt baleset vagy hosszabb munkára képtelenítő betegség érte, úgy az éhenhalás ellen nem volt más menekvés, mint a mások könyörületeségéhez fordulni. Hát ez bizony nem volt biztató és megnyugtató kilátás. Lehet-e csodálkozni, ha ez a másfél milliót tevő cselédnép sorsával elégedetlenül s jövőjében nem bízva hullatta verejtékét az általa művelt magyar földre és lehet-e csodálkozni, hogy ha minduntalan felhangzott a gazdaközönség panasza, hogy „nincs jó cseléd”, hiszen a gazda a cselédétől a tisztességes viselkedést s a reája bízott munka pontos teljesítését követelheti, holott a cselédnép jövőjében nem bízva, sorsával elégedetlenül és kedvetlenül dolgozott. Ezen a nyomorúságon, ezen a nemzeti bajon akarnak segíteni a Darányi

sál: „Nézd Bösi, a bácsi össze akarta taposni a babámat.”

Minek beszéljek további részletekről! — Három hét lefolyása után nemcsak hogy szeretett jegyesem de feleségem is lett.

S mintha elfelejtén pár percze hollétét, elhallgatott s önfelédve tekintett maga elé. Anna örült, hogy ép most hallgatott el, mert mintha féltékeny lett volna arra kiért szenvedett, s mégis, hogy éret vele, s elszorítottta a férfinak a szomorú állapota.

De ez mint csak egy rövid állom volt, melynek ébredése annál retentőbbé vált. Minden körülírás nélkül megmondom magának, mert látom, hogy velem érez, s mert megvagyok győződve, hogy fájdalmamat ki nem gúnyolja, tudja a valót — feleségem megszökött.

Vigaszt nyújtani erre a nagy csapásra Anna nem érezte magát elég erősnek, tulhaladta erejét csak sutogva, szinte fuldokló hangon szólhatott, s egyszerűsmind távozáshoz kezet nyujtva: „Szegény Árpád.”

Anna nem törődött a repülő idővel, míg leánykaja fel nem ébreszté szomorú álmódosásából. Magát elrejténi késő volt s a könyektől nedves arcot már lecsokolta az aggódo gyermek.

Fürkésző tekintetet vetett anyára, mert könyezni őt soha sem látta, s a szomorúságtól meghatva, félénken merte csak annak okát kérdezni. Édes kis leányom, mi közben végig simogatta az ártatlan gyermek arcát, ha majd nagy lesz leszel megtudod, most elégedj meg azzal: „Hogy itt volt egy nagyon de nagyon szomorú bácsi...”

Darling.

miniszter közelebb kiadott rendeletével életbeléptetett gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárról szóló törvények.

En ugyan, ha tölem függött volna, — kötelezővé tettem volna a cselédbiztosítást és arra az államnak még nagyobb segélyét és hozzájárulását kívántam volna; kevesebbet várva a társadalomtól. De azért így is megnyugszom a törvényekben. Ne tessék ezeket kicsinyelni. Csaknem három millió magyar polgárnak sorsa javulására, jövője biztosítására, önjerejének és erkölcsi színvonalának emelésére nyújtanak módot ezek a törvények, melyekkel sokban megelőztük Európa más nemzetét. Ugyanaz a szellem, az igazi humanizmus szelleme, mely nem követel, hanem önként ad, — amely velünk 1848-ban lomtárba dobta a nemesi előjogokat s ezzel megtízszerezette Magyarország polgárainak számát és amely azóta sem kopogtatott soha hiába nemzetünk vezetőinek ajtaján, — ugyanaz a szellem sugallta ezeket a törvényeket is. Meg van adva általuk a mód arra, hogy az ország legügyefogyottabb népe biztosítható legyen a sors súlyos csapásaival szemben és hogy a munkásnak hosszas és becstületes szolgálat után ne kegyelemkenyér és alamizsna, hanem szerény ugyan, de biztos ellátás legyen jutalma.

Kétségtelen, igaz, hogy ezen intézmény ismét — a mar különben is súlyos terheket viselő gazdasági adalom áldozatkészségét veszi igénybe és látszólag minden ellenszolgáltatás nélküli kiadásal terheli a gyónt, de csak látszólag; mert valójában, egy oly befektetés ez, melylyel biztosan fokozhatja a gazda a rendelkezésére álló emberi munka hatályosságát és termelő erejét. Munkában az ember is csak eszköz, mely jól kezelve és figyelmesen gondozva jobban dolgozik és többet végez. Régi példabeszéd, de igaz marad mindig, hogy „amilyen a gazda, olyan a cselédje”. A jó gazda fogja biztosítani arra érdemes cselédét; a biztosított cseléd pedig jobb, kitartóbb és hűségesebb munkatársa lesz gazdájának. Saját jól fel fogott érdekében cselekszik az előrelátó gazda, mikor jó cselédjét a segélypénztár tagjai közé felvételi; de amikor ezt teszi, akkor egyben hozzájárul ahhoz, hogy nemzetünk legszegényebb rétegének csüggedő lelkébe új reményt és önbizalmat öntsön és hozzájárul azon nagy nemzeti erőfeszítéshez, melylyel helyünket a civilizált nemzetek sorában kivívni akarjuk.

B. D.

H I R E K.

— Személyi hírek Z á k ó Milán főispán családja látogatására Abbaziába utazott, honnan e hó 11-én érkezik vissza. — Sz a b ó János városi főjegyző szombaton elutazott. A hét elején visszatér. — Dr. Milassin Kálmán kir. ügyész szabatságáról visszatért és átvette hivatala vezetését.

— Hivatalos órák — a v. adóhivatalban. A városi adóhivatalban augusztus hó 1-én a munka a régi beosztás szerint folyik. A hivatalos órák délelőtt 8—12-ig s délután 2—6-ig tartanak.

Az árlejtés eredménye. A Klastrom, Iskola-és Béla-utczák kikövezésére kiírt árlejtésre három pályázatot: Kovács Mór Temesvárról, Reitter Mór Nagybecskerekéről és Leovics János Pancsováról. Az első 6, a második 8, Leovics pedig 14%-ot engedett az előírtáratól. A városi tanács ez utóbbi ajánlatát fogadta el.

— Drága szíveség. Egy törvényszéki bíró özvegye szerdán Rittchen Bálint levélhordónak 200 koronát adott át, hogy az összeget utalványal küldje Temesvárra. Miután csütörtökön sem kapta meg a feladó vevényt, felkereste a megbízott szolgát a postán, a hol megtudta tőle, hogy a reá bízott pénzből 80 koronát emulatott. Azon ürügy alatt, hogy rágtón m-ghozza a pénzt eltávozott és azóta sem látták Pancsován. A rendőrségnél úgy tudják, hogy a magáról megfellebbezett ember Zimonyban van és kézrekerítésére megtette intézkedését.

— Nem lesz szerb iskolánk. Már ismételtén adunk hírt a helybeli gör. kel. szerb egyházközönségnek egy négy osztályú felekezeti, szerb tannyelvű leányiskola felállíthatása iránti mozgalomról. A város közigazgatási bizottsága elutasította a kérelmet és most a vallás- és közoktatási miniszter — kihez felebbezték az ügyet — is döntött már. A miniszter nem tartja teljesíthetőnek a szerb egyháztanács kívánságát és a leányiskola felállíthatása iránti kérelmet elutasította. Az indoklás a többek közt kiemelni, hogy Pancsován a jelenlegi elemi iskolák száma nagyon is elégséges a tankötelesek befogadására és hogy szükség esetén, az állam köteles a várossal kötött szerződés értelmében az iskolákat számára nézve is fejleszteni, és hogy az államosított iskolákban a szerb nyelv heti 5 órában úgy is taníttatik. — A magyar nemzeti nevelés érdekében csak örülhetünk a kérelem elutasításának.

— A délvideki kivándorlási kongresszus. Temesvárról jelentik, hogy a délvideki kivándorlási kongresszus előkészítő bizottsága letárgyalta a benyújtott határozati javaslatokat. A temesvári kereskedelmi iparkamara szövetségi, fa-, len- és gyapjúházi iparok fejlesztését és több gyár létesítését javasolja. Az adóügy terén a földadó új osztályozását, a másodosztályú kereseti adó eltörlését, a progresszív adó behozatalát és a jövedelmi pótdadó eltörlését javasolja. Pátyánszky orsz. képviselő adómentes létminimumot, községi esküdtbíróságokat és kivándorlási törvényt kíván. Márton, az örökösödési törvény reformját kívánja szét nem darabolható birtokminimum megállapításával, továbbá törvényt kíván a telepítésről. Tőkés tanár délmagyarországi nemzeti szövetség alapítását ajánlja, Niamešny, az ügyvédi kamara elnöke ingyenes jogvédelmet és békebíróságok szerve-

zését. A kongresszus diszelnöküül Zselénszky Róbert grótot, Ambrózy Béla bárót és Molnár főispánt fogják ajánlani. A kongresszus három osztályban fog tanácskozni. Elnökök lesznek: Várhelyi László képviselő. Worasick János és Jakabffy Imre; társelnökök: az első osztályban Rácz György, Rónay Ernő és Veszt Ede lovag, a másodikban Dellimanics torontáli és Náray csanádi alispán, a harmadikban Kapdebo és Fialka alispánok.

— Becsapott kereskedő. A héten beállított egy mesterember Wolko K. bórkereskedésébe azzal, hogy 6 koronaért kellene neki bór, de miután nincs anynyi pénz nála, jöjjön az inas vele, otthon majd kifizeti. Az árú kiszolgáltatták, az inas szépen utána is vitte — Hertelendyfalvára — a kocsmáig. Itt az állítólagos mester uram elvette a csomagot és várokozásra intette a fiút. Várt és az déltől este 6 óráig, de hiába, mert a vevő a bórrel együtt eltűnt.

— Új tekeasztalok. A billárd játékosoknak — különösen ha nem sikerül valamely lökésünk — örökösen a orosz „mandinelokat” szidják. Ennek a so'szor képzelt bajuk is véget vetendő, Kontilovics Emil a „Hungaria” szállodása a kávéházi helyiségében levő két billiárdot nemcsak teljesen renováltatta, hanem egészen új párisi mandinelokkal is látta el. Igaz ugyan, hogy a nem sikerült lökésekért ezentúl a „Hungariában” a mandinelt már nem lehet okozni, azért mégis hisszük, hogy a billiárd játék kedvelői örömmel fogadják a korral haladó szállodás figyelmességét s ezentúl minél gyakrabban gyakorolják magukat a tekeasztalokon.

— Még mindig cigány invázió. A Starcsovai uti cigány csendélet ellen tett multkori felszólásunknak — legalább úgy látszik — némi eredménye volt, a menyinyiben régi tanyájukat odahagyták. Hiini akarjuk, hogy a hatóság vetett véget a cigányok garázdálkodásának; de ha már egyszer kimozdult keleti kényelméből, hát ne restelte volna meggyőződni is arról, hogy a nem ide való cigányok el is hagyták-e a várost. Tudom s'ára hozzuk ez által, hogy a cigány sereg a Starcsovai uti 104. számú házból tényleg megindult, de az utca végénél tovább nem jutott s a „Fortuna” udvarában ütött tanyát. Úgy látszik, hogy ott több szerencsével remélnek tanyázhatni. És igazuk lehet, mert mostanig egészen háborítatlanul folytatják üzemeiket, lármáznak, verekednek a szomszédok nagy bosszúságára, kik is ez után kérik erendörkapitányt, hogy a munkakerülő csavargóktól szabaddítsa meg őket azáltal, hogy illetőségük helyére toloncoltatja az idegen cigányokat.

— Bezárt iskola. A réva-ujfalvi gör. kel. román egyházközönség a mult tanév kezdetével kinyitott egy osztatlan felekezeti iskolát, dacára annak, hogy a volt határőrvidek területén ilyen jellegű iskola fel nem állítható. Hosszas tárgyalások után a közoktatásiügyi miniszter most elrendelte ezen iskola bezárását. Képzjük, hogy a nemzetiségi lapok és izgatok milyen krokodilus könyeket hullatnak a román kultúra elnyomása fölött.

— Kazaituz a felsővárosban. A felsővárosi szántshelyen hetfőn délután könnyűen végzetessé válható tűz támadt. Egy 200 keresztnyi buzakazal gyuladt ki és jó részt a mellette álló cséplőgéppel együtt a tűz martaléka lett. Csakis a tűzoltóság gyorsaságának és hirtelen támadt záporosónek köszönhető, hogy a tűzvész helyen összehalmozott és százezreket érő asztalok nem pusztultak el. A kár biztosítás utján megtérül. A tűz keletkezésének oka kideríthetetlen. De akár a gép elégtelen olajozása, akár más gondatlanság miatt támadt a tűz, az eset igazat adott multkori felszólásunknak, melyben a rendőrséget a tűzrendszeti szabályok pontos betartásának lelkiismeretes ellenőrzésére hívtuk fel. A tűznek majdnem emberélet is esett áldozatul. A gazdák ugyanis a távol levő gépész gondatlanságának tulajdonították a tüzet és a vész színhelyére siető Farkas János gépész dorgokkal nem várt fogadtatásban részesítették. Csakis mások közbelepisésének és gyors lábának köszönheti hogy betört fejfel, de mégis élve került ki a feldühödt parasztek kezei közül.

— Gyujtogatás R-Ujfalun. A mult szombaton éjjel gonosz gyujtogatás kezétől kigyuladt Bogdanov Miklósnak udvarán egy nagy buzakazal, mely egész éjjel és vasárnap egész napon át égett. A tűz csakis a csendőrség erélyes fellépése folytán volt lokalizálható. A kár így is óriási és meghaladja az 5000 koronát. Biztosítva nem volt semmi.

— Ipartestületi értekezlet Verseczen. A verseczi kiállítás alkalmából a délmagyarországi ipartestületek értekezletet tartanak. Az intéző kamara a következő meghívót küldte meg a pancsovai ipartestületnek: „Meghívó a temesvári kereskedelmi és iparkamara által az 1902. évi verseczi ipar- és mezőgazdasági kiállítás alkalmából rendezendő Délmagyarországi ipartestületi értekezletre, mely 1902. évi aug. hó 31-én d. e. 8 órakor Verseczen a Glücksmann-féle vigadó nagytermében fog megtartatni.”

N a p i r e n d:

- I. Elnökség és tisztikár választása.
- II. Elnöki megnyitó.
- III. A kisipari hitel és munka a szövetszervezetekben. Előadó dr. Horváth János, az orsz. közp. hitelszövetkezet főellenőre.
- IV. Újabb eljárások a bórkiállítás terén. Előadó Stodola József min. bór- ipari megbízott. (Az előadás esetleg külön helyiségben tartatik meg.)
- V. Az ipartörvény kijátszása a fióküzletek felállításával. (Indítványozó az új- aradi ipartestület.) Előadó ifj. Steiner Károly, kamarai beltag.

VI. Az ipartörvény revíziója. (Indítványtevők a csákovai és karánsebesi ipartestületek.) Előadó Chudy Jenő iparh. biztos.

VII. Az ipartörvény 101. §. d) pontjában rejlő sérelem. (Indítványozó a francz-földi ipartestület.) Előadó Pratscher Vilmos, ipartestületi jegyző.

VIII. A kirakó vásárok időbeli korlátozása. (Indítványozó a torontál-várhelyi ipartestület.) Előadó Protovin Géza, kereskedelmi és iparkamarai segédtitkár.

Ügyrend:

1) A kik az előadmányhoz hozzászólni kívánnak, e végből az elnökkel jelentkeznek, a ki a jelentéskor sorrendjében adja meg a szólásjogot.

2) Felsőzálni csak a tárgyhöz s csak egyszer lehet; minden felszólaló legfeljebb 10 pernyi időt vehet igénybe. Az előadót a zárszó joga illeti meg. — Konkret javaslatok irásban nyújtandók be. — Inparlamentáris vagy az ügy komolyságával össze nem férő kifejezések mellőzendők. A fölött az elnök örködik, a ki szükség esetén az illetőt első ízben rendre utasítja, másodikban pedig a szót megvonja.

3) A vita berekesztését 10 tag bármikor indítványozhatja. Mi fölött az értekezlet egyszerűen szavazással dönt.

4) A tárgyalás befejezése után az elnök összegezi az eredményt és elrendeli a szavazást.

5) A szavazás közfelkiáltással vagy felállással történik. Kétség esetében az elnök elrendeli a szavazatok megszámlálását. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

6. Az elnök akadályoztatása esetén annak jogait az alelnök gyakorolja.

— **Billiárd estély** lesz holnap, hétfőn este a „Hungária” kávéházban. Hartmann J. billiárdművész mutatja be művészetét a párisi mandinellokkal ellátott tekeasztalon. A mutatvány után a művész mindenkinek, a ki vele mérközni akar, 2/3 előnyt ad.

— **Betörések-lopások.** A héten tulságosan mozgalmasak voltak a tolvajaink. Hétfőn éjjel a városi járványkorházba törtek be. Elvittek 12 pár borpapucsot, 2 fehér inget, 4 törülközőt, 1 fejkendőt és 1 esernyőt. A holmik megkerültek a papucsok no meg a tettes kivételével. — **Felbersohn** Mátyásnak Jenőherceg utcai lakásába, az utcai ablakon át ismeretlen tettes behatolt és a szekrényből el akart vinni egy rend fekete férfi ruhát. Minthogy azonban a ruha zsebében megtalálta pénztárcáját csak azt vitte el 105 kor. tartalmával. **Bárony János** vasúti örekk ellopották téli bundáját. — A tetteseket nyomozza rendőrségünk.

— **Vihar a vidéken.** Román-Petréről írják: Hétfőn este 6 óra felé vihar keletkezett. Az orkánt óriási zivatar követte. A folytonos villámlás és menydörgés félelmetes volt. A villám be is csapott **Csínku** Vazul udvarában álló két hatalmas eperfabá az agyonsújtotta a fák alá kötött két lovat. Rövid időig tartó csendes eső üdítette fel a hőségtől szinte hervad növényzetet.

— **A bőrkikészítés újabb eljárásai** ezimén **Szodola József** aug. 31. és szeptem. 1-én szakelőadást tart a verseczi ipartestületi értekezleten, mely alkalommal a bőrkikészítési eljárások és az újabb cserzési módok gyakorlatilag és befognak mutatattatni. Kívánatos volna, hogy ha városunk bőriparosai minél számosabban vennének részt az előadásokon. A résztvevni ohajtók a helybeli ipartestületnél jelentkezhetnek aug. hó 10-ig. Kilátásba van helyezve, hogy a verseczi kiállításra rándulók és az előadásra megjelenők esetleg kedvezményes vasúti jegyet kaphatnak, de csak ha idejekorán jelentkeztek. Bővebb felvilágosítás nyerhető a pancsovai ipartestületnél.

— **Borászati és borkereskedelmi kongresszus** lesz f. év szeptember 7-én és 8-án Verseczen, melynek célja a kongresszus szabályzata szerint — „szőlőszüeti és borászati szakkérdések közös megvitatása, egyöntetű eljárás a magyar borok értékesítése akadályainak elhárítása céljából, egyesült és céltudatos, egyetértő és okszerű fáradozás a magyar borkereskedelem régi, jó hírnévnek visszaszerzése érdekében”. A kongresszuson tartandó szakelőadások sorrendje a következő:

1) Szőlőtelepítés és vesszőültetés. Vesszőnemesítés, vesszőnevelés és annak legcélszerűbb módjai. Előadó: dr. Kövessy Ferencz szől. és bor. felügyelő.

2) A szőlőre kártékony rovarok és szőlőbetegségek s az ezek ellen való legintenzívebb védekezés. Előadó: Jablonovsky József, a rovarügyi állomás igazgatója.

3) Viharagyuzás és a szőlőknek a fagy elleni védekezése, valamint elemi károk elleni biztosítása. Előadó: Sávoly X. Ferencz, a verseczi meteorológiai állomás vezetője.

4) A szőlőtelepek új osztályozása és a szőlők a jövedelmének új megállapítása, tekintettel a modern szőlőkultúra nagyobb költségeire. Előadó: dr. Seemeyer Károly szőlőbirtokos.

5) A borértékesítés akadályai a belföldön és az export útjainak egyengetése. Előadó: Gerő Gyula.

6) A „Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségének” megalakulása és az alapszabálytervezet megvitatása. Előadó: Zwack Ákos bornyagykereskedő.

7) B borértékesítés akadályai a külföldön és az export útjainak egyengetése. Előadó: Gerő Gyula.

8) Bortermelők és okszerű borkezelés tekintettel a műbortörvény anomáliáira. A borhamisítás megállításának módjai. Előadó: dr. Szilágyi Gyula, műegyetemi magántanár, hites vegyész.

9) A bevásárlási és eladási szakmányok revíziója. Előadó: dr. Schreyer Jenő, a „Magyar kereskedelmi csarnok” titkára.

— **Hirtelen halál.** Franz János munkás cséplés közben rosszul lett, leszállt a cséplőgépről és a kazal mellé feküdt. Alig néhány perc múlva a szintén a cséplésnél dolgozott leánya halva találta. Szívzuhás okozta a halált.

— **Vizbe fult.** Gyurgyev Zsika hétfőn a város fölött a Temesben fürdött. Uszni nem tudott, egy mélységbe került és nyomtalanul eltűnt a habokban. Kedden fogták ki és temették el a holttestet.

— **Tűz** volt szerdán délután a felsővárosban **Majstorovics** Dauló házában. Egy szín gyuladt ki, de szerencsére gyorsan eloltották. Valószínűleg gyermekek vigyázatlansága okozta a tüzet.

— **Kéménytűz** is volt a múlt héten. A templom utca 14 sz. házában kéménye gyuladt ki szerdán reggel 8 órakor. A tűz tovább terjedését a tűzoltóalak-tanya öre **Schambacher János** akadályozta meg.

A közigazgatási bizottság ülése. A közigazgatási bizottság f. hó 12-én délután 4 órakor ülést fog tartani.

Jutalomra ajánlt rokkant katonák. Még a régi határvidéki életből származó s Erzsébet császárné nevével viselő alapítvány kamatainak elnyerésére **Vukov Döme** és **Zsebelyán István** volt határvidéki rokkant katonák ajánltattak.

Közigazdaság.

Hogyan fokozhatjuk gazdaságunk jövedelmezőségét?

Az az általános közgazdasági depresszió, a mely Európán végighúzóva, bennünket talán legérzékenyebben érintett, tetre serkentette gazdaközönségünk egy jelentékeny részét is és ma gazdáink nagy része ceruzával a kezében dolgozik, tehát számít is, kísérletez és ilyen módon igyekszik reá akadni arra a természeti ágra, mely az ő viszonyai között a legjövendelmesebb.

Nagy haladás van ezen a téren kétségen kívül, de még távolról sem olyan, hogy tovább haladni ne lehetne. A nyugati államok természetlagai azt mutatják, hogy mi magyarok még igen messze vagyunk a lehető legnagyobb természetlagoktól.

Gazdaságunk jövendelmesebbé fokozása céljából három kerülményt kell folytonosan szem előtt tartanunk: u. m. a talaj megmunkálását, a talaj trágyázottságát s a vetőmag minőségét.

A talaj megmunkálását oda kell irányítani, hogy a termőréteget minél mélyebbre tegyük, a talajnak minél jobb beéredését lehetővé tegyük s minél jobban megszabadítsuk azt a gyomtól. E hármas cél elérésére okvetlenül szükséges a tarlót aratás után azonnal lebuktatni, hogy a gyommagvak a talajba kerülve, még ugyanazon évben kikeljenek, hogy a talaj következő felszántása alkalmával megsemmisüljenek. Az őszi szántás különösen a tavasziak alá legyen okvetlenül mély, sőt nagyon célszerű, ha répa alá altalaj porhanyítót is használunk, így azután rendre minden tábla talaja mélyen lesz meglazítva, hogy az eső és hó jobban behatolhasson, maga a talaj ennek következtében jobban beéredjen, s termőképessége fokozódjék. Ez eljárást rendszeresen s állandóan kell alkalmaznunk, mert hatása máról-holnapra lesz nagyon szembeéltő, fokozatosan is lassan bár, de folytonosan emelni fogja termés átlagainkat, sőt a termést függetleníti az időjárás mostohaságától, illetőleg különösen a szárazságtól.

Nagy hibát követünk el azután országszerte az által, hogy földjeinket nem trágyázzuk kellőleg s ennek következtében annak termőképességét nem fokozzuk, de csökkentjük. A növények jelentékeny mennyiségű tápláló anyagot vonnak el a talajból s a legtöbb gazdaság nem termel annyi istállótrágyát, hogy az elvont tápláló anyagokat visszaadhassa, műtrágyafélékhez pedig fel hozzányulni. Pedig azzal tisztában kellene már egyszer lennünk, hogy különösen váltógazdaságokban nagy termésre csak akkor számíthatunk, ha a talajban bőven van tápláló anyag s különösen ha foszforban és mészben nem szenved az hiányt. Elegendő trágyát pedig csak az a gazdaság termel, a mely szántóföldjének legfeljebb csak 40%-án termel gabonaféléket, a többin pedig saját állattjai által feltakarmányozandó takarmány- és kapasnövényt. Kérdem azonban, hány ilyen gazdaság van az országban? bizonyára nagyon kevés. Maga iránti kötelessége volna tehát minden gazdaságnak, a mely sok gabonát termel, hogy mesterséges trágyák, különösen pedig dus foszfor tartalmu szuperfoszfát alkalmazása által pótolja a talaj tápanyag hiányát, mert csak ilyen módon lesz képes természetlagát javítani, a mi nélkül pedig a mai nehéz gazdasági viszonyok között felette bajos megélni.

Nagy hibát követünk el harmadszor azzal, hogy nem fordítunk elegendő gondot jó minőségű vetőmagra. Vetjük azt, amelyet termelni már megszoktunk, sokszor a nélkül, hogy az elvetendő magot kellőleg megválogatnók s nem gondoljuk meg, hogy akadhat olyan magfélések is, a mely a mi talaji és égalji viszonyaink mellett ugyanazon mívelési móddal esetleg 4-5 mm szemmel is többet teremhet. Hogy melyik volna ez a mag, azt természetesen magának a gazdának kellene megállapítani kicsinybeni kísérletezés által. Ezen kísérleteknek azután ne elégedjünk meg a termés mennyiségének megállapításával, hanem annak minőségét is érdeme szerint méltassuk, mert nem elég csak mennyiségét produkálni, hisz a minőséget ma szinte jobban megfizetik mint a mennyiséget s igazán szép haszonnal ma csak az a gazda tud dolgozni, a ki érti a módát minőségileg is jobb árut termelni mint többi gazdátársai.

Nyiltér*)

Rohitschi „Styriaforrás” gyógyviz

Gyomor-daganatok és görcsök, Orvosiilag ajánlva!
Bright-féle vese-gyuladás,
torok- és gége-hurut,
gyomor- és bélhurut,
hugysav diathese,
kiváló czukor betegség,
gyógyeredmény: gyomorkeményedés,
májbaj ellen.

Raktár Magyarország részére
Hoffmann Józsefnél, Budapest, Balthory-ut. 8.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hirdetések.

Pancsova th. város rendőrkapitányságától.

6556. szám
1902.

Hirdetmény.

Pancsova th. város tekintetes tanácsának folyó évi július hó 23-án 9182. szám alatt kelt végzésével nyert meghatalmazás alapján közhírré teszem, hogy a pancsovai rendőr legénység részére 1902. évre a következő egyenruhászati és egyéb cikkek szükségeltetnek és pedig:

1.	9	darab	köpeny
2.	34	„	zsbubony
3.	33	„	nadrág
4.	5	„	lóvasnadrág
5.	30	„	nyári sapka
6.	4	„	altiszti nyári sapka
7.	3	„	kalap
8.	64	„	nyakraváló
9.	68	„	bőrkeztü
10.	2	„	altiszti kardhordozó ezüst paszomántal
11.	20	„	kardbojt
12.	4	„	kardbojt ezüst fonással
13.	10	„	pár sarkantyú
14.	34	darab	díszfarkok
15.	30	„	jelsip zsinor
16.	32	„	viterla vászon nadrág
17.	1	„	lovassági kard
18.	2	„	ezüst kalap zsinor
19.	20	„	téli fekete darosk szűr
20.	4	„	lópokrész
21.	6	„	csikó zabla
22.	2	„	járőr táska
23.	32	„	karszalag.

A vonatkozó zárt ajánlatok mintával ellátva legkésőbb folyó évi augusztus hó 31-ig aloreott rendőrkapitányságnál benyújtandók. Szállítási idő a megbízástól számítva 4 hét.

Megjegyeztetik, hogy a szállítani ohajtók ajánlataikat a fenti cikkekre vagy együttesen vagy pedig minden egyes tárgyra külön is adhatja be.

Mintául szolgálnak a jelenleg használatban levő cikkek, melyek aloreott rendőrkapitányságnál megtekinthetők.

Rendőrkapitányság.

Pancsova, 1902. július hó 30-án.

Lestyánszky János,
r. főkapitányság.

A Pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztárnál egy gyakornoki állás

azonnal betöltendő.

Megkivántatik a magyar és német nyelv szóban és írásban való bírása, úgyszintén a szerb nyelv is.

Csakis felső kereskedelmi iskolai végzettek pályázhatnak ezen állásra

A Pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztár Igazgatósága.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. törvényszék 1902. évi 16071. számú végzése következtében dr. Petrovics Szvetozár ügyvéd által képviselt Jarkovaczi népbank javára Magyarevics Emilia ellen 826 kor. s jár. erejéig 1896. évi febr. hó 18-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 920 kor. becsült butorok, zongora és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbíró V. 815/1902. sz. végzése folytán 826 kor. tőkekövetelés, ennek 1895. évi szept. hó 24. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj — eddig összesen 102 kor. 78 fillérben bírólággal már megállapított és 3 kor. 40 fill. árverési kifizetési költségek erejéig Pancsován adós lakásán leendő eszközésére 1902. évi augusztus hó 16 napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1902. évi július hó 25. napján.

Bossán,
kir. bírósági végrehajtó.

1-1

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. járásbíró Sp. II. 235/1902. évi és a pancsovai kir. törvényszéknek 1902. évi 3676 számú végzése következtében dr. Schendl Emil ügyvéd által képviselt Brock Illés és a pancsovai népbank javára Haasz János és Haasz Katalin ellen 31 kor. 94 fill. 350 kor. s jár. erejéig 1902. évi június hó 2-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 920 kor. becsült következő ingóságok u. m.: üzleti berendezés, lovak, szekér, nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az alibunári kir. járásbíró V. 180 és 189. 2. számú végzése folytán 381 kor. 94 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi márczius hó 21. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 112 kor. 08 fillérben bírólággal már megállapított költségek erejéig Számoson adósok házában leendő eszközésére 1902. évi augusztus hó 5. napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Alibunárott, 1902. évi július hó 15. napján.

Galantai Ferencz,
kir. bírósági végrehajtó.

1-1

(Férflak ingyen kapnak)

olyan új találmány orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy százoldalas könyvet postán; jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legmultráméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivetelt nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 98. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amer'ka. A levelek mindig bérmentesítendőek.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi angol Balzsamja

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva és jóváhagyva.

Az ivergek felszerelése kereskedelmi törvényileg bejegyzett mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Ezen Balzsam belsőleg és külsőleg gyógyít. És pedig: 1.) Mint eddig elérhetetlen hatású gyógyszer a tüdő és a mell minden betegségeinél; enyhíti a hurutot, és megszünteti a kivetést, csillapítja a fájdalmat okozó köhögést és meggyógyítja még a régebbi keletű ilyfajta bajokat is. 2.) Hatá a kitünő torokgyógyulási, rekedtség- és minden torokbetegségénél stb. 3.) Minden lázat alaposan elhajt. 4.) Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöröcskét, köhikét és gyomorszakgatást. 5.) Elyhehatású hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a vesekét, megszünteti a hypocondriát és melancholiát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 6.) Kitünően szolgál fogfájásnál, odvas fogak, szájröghadás és minden fog- és szájbetegségénél, megszünteti a felbőgést, a száj és gyomorból eredő rossz szagot. 7.) Külsőleg használva mint esodlatos gyógyszer szolgál minden sebnél, hólygáron, szemölcs, égési sebek, elfagyott tagok, ruh. var és kiütésekénél, megszünteti a fűfájást, zúgást, szakgatást, köszvényt, fűfájást stb. **Ügyeljünk mindenkor szorgosan a zöld apácza-védőjegyre, a mint az itt ábrázolva van.** Hamisításoktól legjobban óvakodhatunk, ha egyenesen a gyárból hozatunk eredeti, behajlított kartonba helyezett 12 kis vagy 6 duplaüveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinába 4 korona 60 filléért bérmentesen szállítva Ausztria Magyarország bármely postállomására. Kevesebb mennyiség nem küldetik. A küldés csak az összeg előre utalványozása vagy részletfizetés teljesítése esetén eszközölhető.

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyújt kilátást ezen szer bármilyen sebnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elkerülhető a fájdalmas és veszedelmes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

százlevelű róza (centifolia) kenőcsét

használat, mely rendkívüli szívóerővel bír, s a seb k gyógyításában és a fájdalom csillapításában eddig utóérhetetlenül áll. A valódi százlevelű róza (centifolia) kenőcs használható: gyermekágyasoknál jelentkező mellgyulladásnál, a tejfolyás elrekedésénél, orrbáznál, mindenféle régi bajoknál, felrepedezett lábak és lábszárokánál, sebeknél, sörlyásnál, dagadt lábknál sőt eszontánál is; fűfű, szűrt, lőtt, vírgótt és zúzott sebeknél; idegen testek, mint üveg- és faszilánkok, homok és sőrök, útszélvált által való eltávolítására; mindenféle dagant, ki-növes, karbunkulus, uranóvós, sőt ráknál is; ujjaképz, körömdagant, tályog, feltűt lábak, minden-nemű égési sebek, elfagyott tagok, betegknél fekvéstől keletkező sebek, nyakdagantok, vérdagantok, fildagantok, és gyermekek között sebei stb. stb. Szétküldés csak az összeg előutalványo-zása után történik. 2. tégely ára portóval, szállítólévével és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. **Köszönetdíjak eredeti példányokban nagy számban állanak kőzet-kintétre.** Óva intem az érdeklődőket hatástalan hamisítványok megvitelétől és kérem szigorúan ügyelni arra, hogy minden tételven a „Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) LIMITED in Pregrada” czégnél kell bejuttatni.

Ezen két, gyógyhatásában felülmulhatatlan szer nincs soha a véte a megromlásnak, sőt ellen-kezőleg, mind részben, annál értékesebb, és hatósosabb; nem szenvednek sem a hidegség sem a forró-ság behatása alatt, emellett bármily évszakban szétküldhető. Ezen két szer majdnem mindig javulást és segélyt eredményez, legalább is az orvos segélyének igénybevételéig. Természetesen mellőzni kell mindig más, hamisított szernek, vagy ilyenfajta orvos ajánlott érték- és hatásméltó ügyvezett gyógyszernek használatát, — melyekért csak ezáltal, tudjuk ki a pénz, — hanem maradjunk meg mindig ezen két, régóta bevált, olcsó és megbízható szer használatánál, melyeknek mint teljesen árta-matlan, világszerte ismeretes szernek, minden családnál b. mely esetleges előfordulásánál kész-letben kellene lenniök. A hol ezen szeret nem volnának kaphatók a fent leirt, valódiságot bizonyító végjegyvel ellát, a onnét legelőszerebb direkt rendelni a következő czímzésel:

An Apotheker Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapest Török J. gyógyszerüzében, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerüzében és Bécsben Brady C. gyógyszerüzében.

52-19

LAPUNK KIADÓHIVATALA UTJÁN MEGRENDELHETŐ CSEKÉLY RÉSZLETFIZETÉS MELLETT.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRÓK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomhatja.

Minden remekíró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGRENDELŐINEK.

Minden remekíró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

A Magyar Remekírók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félveként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekírók 3 koronás (Shakspeare színműveivel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg e Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a **MAGYAR REMEKIRÓK** kiadóhivatalához.

Ezeket kivül benn lesznek a MAGYAR REMEKIRÓK könyvtárában:

Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br. Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr.; Teleki László gr.; Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczkiöltészet

RENDELŐ-LAP.

A MAGYAR REMEKIRÓK kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a **Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társ.-tól Budapest VIII. Üllői-ut 18.**
a) A „Magyar Remekírók” 55 kötetben 223 kor.-ét, íze- tendő sorozatonként 20 korona utaválttal.
b) A „Magyar Remekírók” 61 Shakspeare műveit 210 koronáért, íze- tendő sorozatonként 20 kor. utaválttal.
c) A „Magyar Remekírók” 61 Shakspeare műveit 240 koronáért, íze- tendő 4 koronás havi részletekben.
d) A „Magyar Remekírók” Shakspeare nélkül 220 koro- náért, íze- tendő 3 koronás havi részletekben.
A gyűjtemény első sorozata megjelent, félveként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.
A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én **Réval Budapesti Intézet** mindaddig, míg a mi teljes vételára kiegyen- lített nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatáshoz kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak a lejárt a le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetés kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékesé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérek.

Nyom. Wittigshlager C.-nál Pancsován